

VII. ÉVFOLYAM.
Megjelenik
minden vasárnap.
Ára félévre 3, egész évre 6 frt.

Az előfizetési pénz a
KIADÓHIVATALBA
városháztér 6. sz.
alá küldendő.

Pest, április 6.
1873.
14-ik szám.

GYÜJTŐKNEK
öt előfizető után
tiszteletpéldány jár.
Egyes példány ára helyben 10 kr.

Szerkesztői iroda:
Városháztér 6. sz.
ide küldendő mindenféle kézirat, mely »LUDAS MATYINAK« van szánva.

Virágvasárnapi énekek.

(Ad nótám: 8-ik dicséret.)

Örvendezzen Magyarország..
Legyen mindenütt vigasság,
Önálló bank helyt mostanság
Lett az escompte-bank váltság.

Ezelőtt tizennégy nappal
Kerkápoli nagy kalappal,
De üres zsebbel felméne
Ezüst és aranyért Bécsbe.

Hol a bankdirektor Hopfen
Most az uralkodó ott fenn.
Ennek lábát mosogatta
És kezeit csókolgatta.

O mily nagy alázatosság —
Határtalan egy póltronság,
Mutatni ily szelidséget..
Uram Kerkápoli néked.

Krisztust imádó De Pretis!
Hizelgvén Pali neked is,
Az escompte-bank igy meglett,
Szamár, vemhén telepedett.

Örvendjetek keresztények!
Ennek a nagyszerü ténynek..
Hozsánna a nagy honfinak,
Hozsánna Kerkápolinak.

Falk Miksa financiális értekezése a Pester Lloydban, az escompte-bankhoz igazgató-tanácsossá való kineveztetése előtt.

A pénzről értekezni kellemes lehet ugyan, de mégis hasznosabb foglalatosság a pénzről nem puszta fel-olvasást tartani, hanem a pénzt bele olvasni az embernek saját zsebébe.

A pénzt ismerték már a spártaiak is, ezek azonban csak vasból csinálták. Körmöcön és Selmecbányán azonban már arany és ezüstből verik, nem ugyan a magyar önálló bank, hanem az osztrák nemzeti bank pincéi számára. Rómer Flóris bebizonyitotta, hogy a spártaiaknak legkisebb pénzük hasonlitott nagyságára nézve a magyar azon pénznemhez, melyeket az őskorban susztertallléroknak neveztek el a forgalomban.

A feniciaiak már okosabbak voltak a spartaiaknál, nekik kifejlett finánciájuk vala, s a tökmag náluk azt az értéket képviselte, a mit náluk magyaroknál az ugynevezett lónyay-picula! Hanem fájdalom a feniciaiaknak a börzéről, sőt még a Pester Lloydról sem volt tudomásuk.

Nürnbergben a középkorban igen sajátságosan jártak el a pénz tekintetében, mert tojásokat használtak, nem ugyan pénznek, hanem óráknak, mely az időt mutatta. Az idő pedig pénz, mondja Wahrmann.

Legujabb pénznem azonban a bankó. A bankó a bank-ból származik, még pedig az osztrák nemzeti banktól, meg a bankegylettől, melyek escomptirozzák azt a magyar kereskedelmi bank által kidrukkolt bankóforma promesszeket, a melyekből én mint a legujabban felállitott escompte-bank leendő igazgatótanácsosa tizezer forintot fogok huzni vadonat uj bankókban. Ezért nekem ez idő óta nem tetszik az osztrák banknóta, hacsak az nem az escomptebank bankója. Legyen tehát magyar banknóta.

Majláth és Gvassalkovits.

A semmisitő törvényszék jelenlegi elnökének atyja Majláth országbiró idejében történt, hogy herceg Grassalkovicsnak egy nagy pere fordult meg a semmisitő törvényszék előtt, melynek itéletétől függött a pernek megnyerése, vagy végképeni elvesztése.

Grassalkovics ügyvédje nagy nehezen rá vette a herceget, hogy vele együtt menjen el Majláthhoz, s személyesen kérje meg és informálja az országbirót, ez mindenesetre sokat fog nyomni az igazság mérlegében.

A büszke herceg el is ment az ügyvéddel, s hogy megmutassa, mily kicsi ő hozzá egy Majláth, csak ugy rövid kabátban, szarvasbőrnadrágban és lovagcsizmában, kezében egy lovagló ostorral állitott be az országbiró elébe, küldvén maga előtt az ügyvédet.

Majláth a tisztességes fekete öltözetben levő ügyvédet szivélyes kézszoritással fogadta, s széket mutatott neki, hogy foglaljon ülést, Grassalkovicsot pedig figyelemre sem méltatta. Az ügyvéd e miatt nagy zavarba jött s gondolva, hogy talán nem ismerte fel Majláth a herceget, kezdé tehát bemutatni az országbirónak:

„Herceg Grassalkovics ő nagyméltósága."

Majláth végig nézett a különben általa jól ismert hercegen s aztán mondá az ügyvédhez fordulva: „azt gondoltam a Stallmaisztere", azzal bement benső szobájába, igy akarván tudtára adni az ügyvédnek és a hercegnek, hogy vége az audientiának.

A diákramorgó.

Két korhely diák ugy reggelenként gyakran meglátogatta egyik szatmármegyei iskolatársát, kiről tudva volt, hogy jóféle szatmári szilvóriumot tartogat az ablakban. Az iskolatárs persze, nehogy fukarnak tartassék, meg is vendégelte mindég a gugyizni szeretőket. A papramorgó végre is elfogyott. Történt pedig hogy a szatmári diák reumát kapván, házi orvosszerül francia brantweint komendáltak neki, hogy azzal a fájós tagrészeit kenegesse.

Hozatott tehát magának abban az üvegben, melyben a szilvorium szokott állani az emlitett szeszből.

Másnap a két fráter szokás szerint betámitott társához, pálinkás jó reggelt kivánni, s egy kissé magokra hagyván a frátereket a házigazda, az egyik szokott pákosztos természeténél fogva elővette az ablakban pompázó s francia égett borral félig telt és jól ismert üveget s jót huzott annak tartalmából s csak akkor vette észre a folyadék égető erejét, midőn már az lecsuszott a szomjas gégén.

A különös ital persze könyet facsart a diák szeméből, mit látván cimborája kérdi tőle: mi bajod pajtás?

A kópé ugy gondolkozván, hogy ha ő megjárta a torkossággal, hát járja meg a barátja is, ravaszul felelé:

— A jutott eszembe barátom! hogy épen ma lesz esztendeje az apám halálának — s azzal nyujtá a nyakas üveget a cimborának.

Ez mit sem gyanitva, mohón hörpente be egy jó adagot az égett szeszből, de már ivásközben észrevette, hogy nem szatmári gugyi az, hanem valami kaparó istennyila, mi ugy pörköli torkát és gégéjét, mintha csak parázstűz volna.

A fluidum megtette hatását, ökölnyi könyek potyogtak ennek is szemeiből.

— Hát te pajtás miért sirsz? — kérdé a már ekkor röhögő pajtás.

— Hát azt sajnálom édes barátom! — felele keserves érzések közt a rászedett cimbora — hogy az apád halálakor téged is fel nem akasztott a váradi hóhér.

A budapesti hölgyek.

Szép hölgyeinkre vessük a szemünket;
Sivár pusztába tán oázra lel.
Ni! — pálmafák, a pusztaságba város..
Csalódás! délibáb idézte fel.
Tündér szerelmünk játszó délibábja
A semmit is cifrára festheti,
Eszembe jut a róka és az álarc
Derék meséje, óh nevetek neki.

Hát Szidi nagysám! őnhöz volna pár szóm.
Szeretem ám én kegyedet nagyon!
S maga szeret-e? — Jaj, egész özönviz
Az a sok puszi, mit ajkamra nyom!
Hanem van egy bibéje a dolognak:
Nem tud felelni magyarul nekem,
Asztalán ott áll Paul de Kock regénye,
De Ney magyar grammatikája nem.

Csak egy szó az, mit nyelvünkön megért ön:
Bugyelláris, kivált ha teli van.
Ki nem fogyunk a dáridóbul ekkor:
Eszünk mehlspeiszt, szószt, sürün, hígan —
Iszunk tokájer-t, és szemünk a tárgyat
Akármi az, párjával látja csak...
Majd álom száll meg és kikapcsolódik
Piros harisnyád kötőjén a csat...

S ez igy megy folyton; és ha takaródon
Tul nyujtózkodol édes Szidikém, —
Arany gyürüd, függőid, drága melltüd,
Órád... s a többi; mind mit tudom én!
Eltünnek és helyökbe talmi-gold jön.
S ha valakit szemed sziven talált
S nőül vesz: majd adsz néki hozományul
Egy csomó zálogházi cédulát.

Hanem kökényszemed egén a köny, — ah
Figyelmeztet a további szótól óh,
Ezt is elég mondanom; ne félj no,
Nem tart tovább a prédikáció.
Hiszen különben hangozzék tanácsom
Bármily buzgóan, bármily ékesen:
Szidik, nagysámok, kiknek szánva volna,
Nem érti meg közülök senkisem!

A nagyfülü.

Hangosabban beszélj fiam! — mondá a tanitó tanitványának, a ki épen leckéjét mondta fel, — mert én nagyot hallok.

Enye, mért nem mondta hát mest'ram előbb hogy nagyfülü, hisz tudok én jobban és kiáltani, — s azzal egész tüdövel fuvá el a pajkos tanonc mondókáját.

Sziporkák.

Volt egy öreg profeszorom, kit — miért, miért nem — vén béresnek kereszteltek el a diákok.

Egyszer, mikor előadásra jött, meghallotta a mint kiabálták: „jön a vén béres, jön a vén béres"!

Erre az öreg fellépvén a katedrára, keresztülfektette botját az asztalon, leült és csak azt mondta:

„Bizony bizony ennek a vén béresnek igen fiatal ökrei vannak."

Esernyőt vett egy barátom. Épen javában szakadt az eső mikor kijött a boltból s találkoztam vele az utcán s kérdem:

— Te Pista! mért huztad esernyódre a tokját?

— Hát barátom! hogy meg ne ázzék.

A v... püspök egyházmegyéjében körutat tévén, a gazdag V. bankár jószágán utazván keresztül épen ebédnek idején, Judea emancipált fia által meghivatott ebédre.

A püspök elfogadván a meghivást, ebéd között izlelgeték az asztali borokat.

— Nos, hogy tetszik méltóságodnak az a siller? kérdi a bankár.

Nekem ugy tetszik — felelé a püspök, — mintha egy kissé meglenne keresztelve.

— Hát a bor keresztelés által rosszabb lesz? kérdi a házigazda.

Hát az arany a körülmetélés által jobb lesz? válaszolt a püspök.

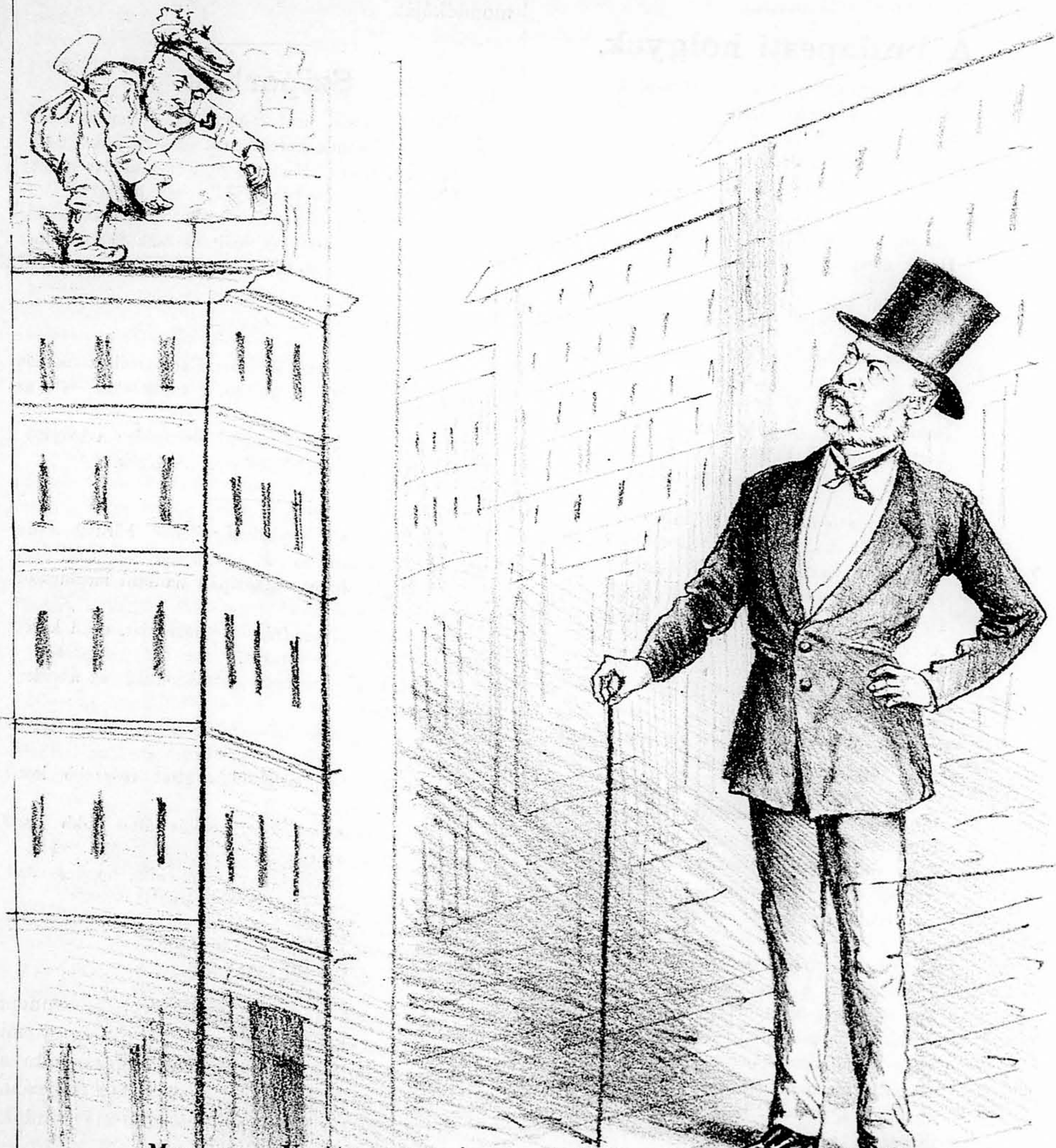
Persze a bankár erre azt mondta, hogy semmit sem szólott, hanem elnyelte a száraz kortyot.

Mimika.

Hazament a d.... diákgyerek az ünnepi szünnapokra s kérdeztetve a paptól, hogy mi mindent tanult a kinlódiumban, elszámlálta a sok tudományt és bölcseséget mit a begyébe szedett, a többek közt mondá: aztán meg, tudok ám már mimikával is beszélni.

Ej ej fiam! nem szégyenlesz a tiszteletes ur előtt azzal dicsekedni, hogy neked Mimi szeretőd is van már — pirongatá fiát az együgyü anya.

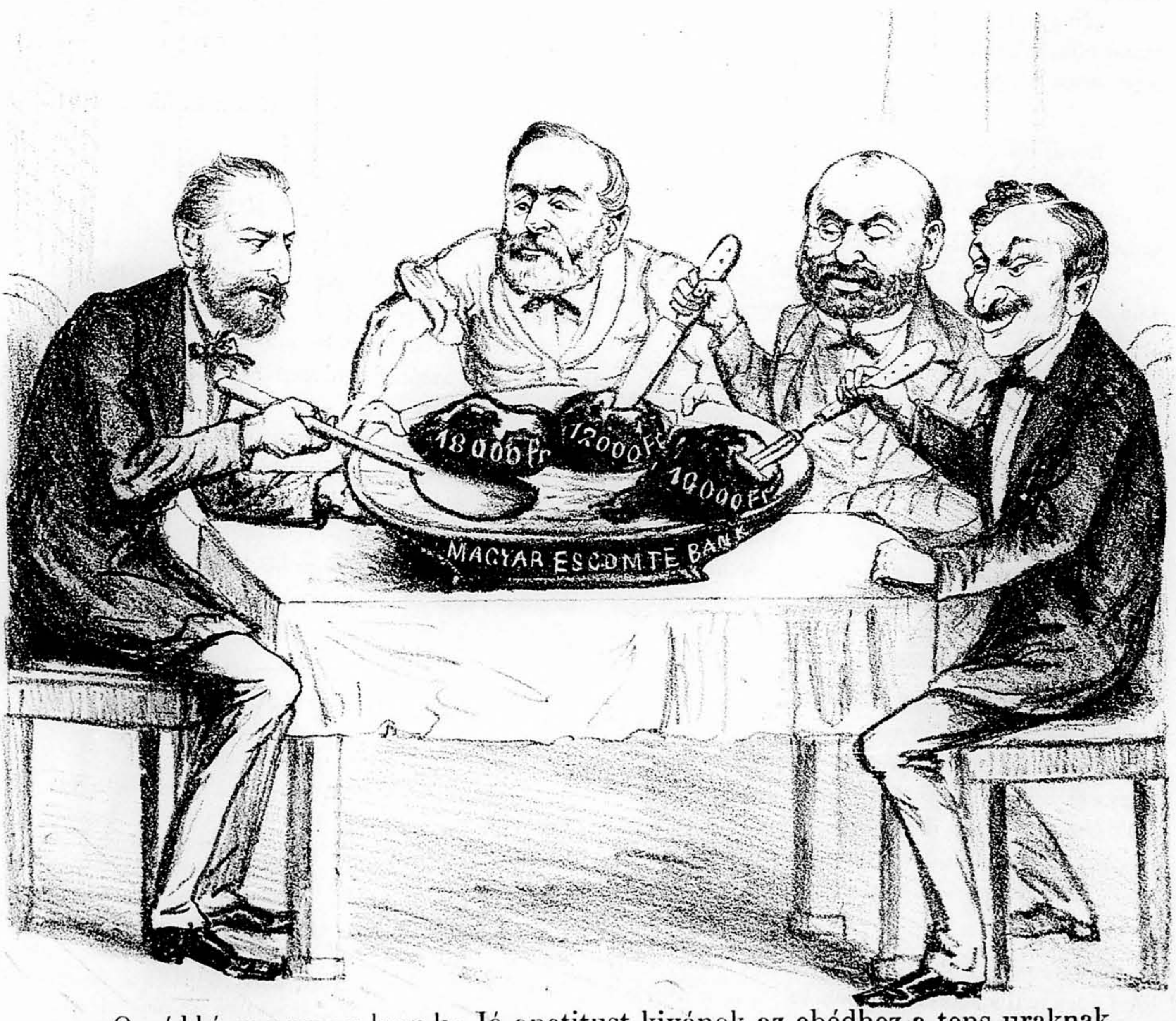
Monolog.

Menyus: No lássa az ember! ez a Pali már a harmadik házat épiti, s neki a feki sem veti szemére, hogy gazdagszik.

Nézd magyarom! lobogód csak két szin Ős Buda ormán
Nemzeti nyelved meg svábische Dájcsba megy át
Frakk, bugyogót, köcsögöt hord párducos Ősök utóda,
Régi szabadságod sírba temette Deák!

Országos főzés.

Önálló magyar bank: Jó apetitust kivánok az ebédhez a tens uraknak.

Adomák.

X. ujonnan kinevezett tanfelügyelő meglátogatta a kerületében tett körutja alkalmával a K... városában létező kisdedovodát is a helybeli esperes társaságában.

Az óvodai tanitó különösen kidicsért előtte egy négy éves kis fiut, hogy milyen okos, milyen eszes gyerek, valóságosan egy született zseni.

— Csak az kár — jegyzé meg a tanfelügyelő, hogy az ily született zsenik többnyire elhalnak zsenge korukban.

„Nagyságod születése helyén talán bizony mind elhaltak“ kérdé az esperes, ki elménckedő egy csont lehetett.

Eredj csak Jancsi a paphoz — parancsolá a fővárosból hazatért nyiri nemes kocsisának — mondd neki, hogy tisztelem egy levelet hoztam a számára, tehát küldjön el érette.

Jancsi meg is vitte az izenetet. A pap azonban az nap el nem küldvén a levélért, másnap ismét hivatja Jancsit gazdája.

Szaladj csak Jancsi még egysyer ahhoz a paphoz, mond meg neki, hogy ha nincs cselédje a levélért átküldeni — elviheted ám te is.

Igen fiatal korában adták férjhez a paraszt lányt. Az ifju menyecske meglehetösen tapasztalatlan volt tehát, de eléggé nyelves arra, hogy férjével már a házasság második hetébe,. öszvepereljen.

A férj azt tartván, hogy a pénz olvasva, az aszony pedig verve jó, egy kissé elnadrágolta a menyecskét.

Ezen gyöngéd szeretetre aztán a menyecske sirva fakadván, lekapta a fejéről főkötőjét s azt földhöz vágva igy dühösködék: lesz ám a kutya aszony, de nem én, haza megyek leánynak.

És ugy tőn a mikent beszéle.

Kis bárányokat őrzött a falusi szép leány. A földes urfi vadászat közben találkozék a csinos pásztor nővel s diskurszusba elegyedik véle.

„Hát aztán kis babám megtudod báránykáidat őrzeni a farkasoktól“ ?

Meg bizony, — felelé a leányka.

„Hogy hogy édes tubiczám! kérdé — miközben megcsipé a pásztornő piros ajakát.

— Hát csak ugy mint magamat az urfitól — viszonzá a leány s azzal jót kopintott a tolakodó don Juán körmére.

Jöjjön hamar doktor ur, betege már haldoklik — monda az orvosért küldött futár lelkendezve — segitsen rajta ha még lehet.

— Az az én dolgom — felele büszke önérzettel Aesculáp szolgája — azonnal megyek, addig is fogja ezt a receptet, vigye a patikába.

Egy óra mulva jelenti az elöbbeni futár, hogy már ne tessék fáradni, mert a paciens megboldogult.

— Az az ő dolga — válaszola hidegen Dr. Bazilio.

A kitanult kosta.

Egy faluban megürülvén a kostai. iskolamesteri állomás, többen jelenkeztek a lelkésznél annak elnyeréseért. A konkurrálók közt volt egy munkaunt kóborló szabó legény is.

Tud e aztán jól olvasni? — kérdé a lelkesz

— Igen is tudok —

No fogja ezt a könyvet és olvasson belőle ..

— Ó kérem, tudok én könyv nélkül is olvasni, s azzal elkezdi: egy, kettő, három, négy öt, hat, hét.. s. a. t.

— Elég — elég, vága közbe a lelki atya, maga disznó pásztornak csak megjárja, de gyermek pásztornak még nem elég képzett.

A nyiri legény és a verbunkos huszár.

1848 előtt a vürtenbergi huszárok verbunkja a nyirségen ütötte fel sátorát. Persze a merre csak megfordult a nyalka huszár csapat, mindenütt akadt bámulója s ragadt is a lépre akárhány nyiri nemes legeny.

Egyszer M . . . .n menve keresztül a verbunk, meglátja a káplár, hogy egy szép szál legényke, fenyés gombu pruszlikban, patyolat ing — s gatyában — de meztelen lábakkal az ősi kuria kapufélen pompázó szilvafához támaszkodva, kancsalitó szemekkel nézi a huszárok fényes sarkantyujának pöngő karikáit; odabokázik tehát hozzá, s két ujja közé csipentve egy fényesre csiszolt koronás tallért, megszólitja a bámuló nemes legényt:

„Van é kedved a gyöngyéletre édes szép ecsém! csapj fel ide a szüzlánytejben füröszött markamba, lásd ilyen pénzzel fizet ám a császár".

A legénykének sehogy sem tetszett a bizalmas per tu megszólitás, azért is csak ugy foghegyről válaszolt a verbunkos káplárnak:

— Másként is beszélhetne katona ur velem, mert én komposzszesszor fia vagyok. —

A huszár káplár ugy tőn, mintha meghökkent volna a legény szavaira, fejét kissé hátra kapta s azután végig méregetvén azt hunyorgató szemmel a kis lábaujától kezdve egészen a tarkójáig, majd három lépést hátrafele, négyet pedig előre téve, katonás stellungba vágja magát s kezével szalutálva igy dikciózik a nemes atyafi előtt:

„Alássan engedelmet kérek a tekintetes urfitól, máskor ha a császár huszárjával méltóztatik beszélni, huzza fel a csizmáját is:" végre pedig foga közzül oly csomó nyáladékot spriccolt a legényke csupasz lábafejére, hogy a bizony egy kanalasgém köpésének is beillett volna.

Józsa Gyuriádák.

Józsa Gyurinak egy izben násznagyi szerepet kellett teljesiteni Poroszlón, annak rendje és módja szerint tehát szokása ellenére kicsipte magát fényes gálába.

Midőn kocsijára felpakolt, ily parancsot oszta a zabot nélkülöző táltosok direktorához:

Osztán Jancsi! fel ne dölts a poroszlói töltésen, mert olyan huszonötöt méretek rád, hogy testvérek közt is megér ötvenet.

De bizony Jancsi épen a roppant vigyázat következtében ugy belefordítá Józsa Gyurit egy kátyuba, hogy a füle sem látszott ki a pocsojából — s midőn abból Jancsi kihalászta, ugy nézett ki, mint egy sárból tapasztott meszeletlen falusi bogja kemence.

Poroszlóra érve egyenesen a község házához hajtatott s le se szállván kocsijáról, hivatja az öreg birót, ki is nagy süvegelve kijövén a tanácsházból Józsa Gyuri elébe, kérdi:

— Mit méltóztatik parancsolni nagyságos uram?

Hát öreg először is huzassa csak ki az eresz alól azt a derest, és azután veressen vagy tizenkettőt erre az én kötni való kocsisomra ni..

— Ha merem kérdeni nagyságos ur! mi aztán a bűne ennek a fickónak?

Hát világos parancsom ellenére, hogy fel ne döltsön, felforditott.. No csak hamar bank heraus.. meg kell javitani.

Hajdu öreg biró azonban csak gondolkozik, végre megszólal:

— Hát aztán megkövetem szépen nagyságodat, meg akarja tovább is tartani cselédjének ezt a fickót.

— Dehogy tartom, dehogy tartom, mihelyt haza megyek azonnal elcsapom a gazembert. —

— No biz akkor csak azt mondom én nagyságodnak, hogy kár volna másnak javitani.

A birói bölcs tanácsal Józsa Gyuri tökéletesen kilett engesztelődve, s Jáncsinak hátulja ezuttal porolatlan maradt.

Ó-Budáról egy fényes kutyaküldöttség szándékozik tisztelegni a pesti tömpölyöző hivatalnál azon alázatos ugatással, hogy miután Buda és Pest egyesittetett, a budai kuvaszok is e g y e n j o g o s i t t a s s a n a k a pestiekkel, és ők is ékesittessenek fel a sintér által respektált szignummal.

Aláirási megnyitás

a pesti egyleti banknak takarékpénztári üzlettel

egybekötött 800 darab részvényére,

Husz forint o. é. biztositott osztalékkal 1873-ra,

részvényenkint 100 forint o. é. névértékben.

Befizetés 70%.

A 3 év előtt életbe lépett **pesti egyleti bank takarékpénztárral** összekötve, mely szigoruan szilárd serény ügykezelése által teljesen igazolt jelentőségre emelkedett, mult évben **meglepő tényes osztalék-jövedelmet**

12 forintot o. é. részvényenkint (70 frt befizetéssel)

osztott szét részvényesei között, mi képzelhetőleg nagy mértékben a nevezett bankintézet részvényeire voná a **tőkepénzes világ**, valamint a **börzék** figyelmét és gyors árfolyam-növekedést vont maga után.

Miután átalában ismeretes tény, hogy Magyarországban felette dusan jövedelmező tér létezik a jól vezérelt bankintézetekre nézve, melyek **takarékpénztári üzletekkel** is foglalkoznak, a pesti egyleti bank ezen **nyereséges üzletágra különös gondozást és figyelmet** forditott s azt már eddig **felette jelentékeny és naponkint nagyobbodó terjedelemre** emelte.

Ennek folytán egész bizonyosnak vehető, hogy a **legközelebbi osztalék** még **sokkal nagyobb** leend s azért pontos belátáson nyugvó megbecsülésemben annyira megyek, hogy minden aláirónak 1873. évre

20 forintot o. é. részvényenkint mint osztalék-jövedelmet

biztositok.

E helyt a t. cz. közönséget figyelmeztetni kivánom, hogy fentebbi aláirási meghivásom lényegesen különbözik minden másoktól, minthogy itt nem valami jövő vállalatról van szó, melyért magas árfolyam fizetendő lenne, a nélkül, hogy bizonyos volna vajjon az életbe léptetendő intézet fog-e virágzani, vagy netalán több évnek kell addig még lefolynia, mig az képes leend, csak némileg is jövedelmező kamatokat fizethetni, hanem, hogy aláirási meghivásom, **egy már több év óta fennálló, jól berendezett és a legjobban vezetett bank és pénztár-intézet** részvényeire vonatkozik, mely felette számos pártfogókkal dicsekszik, melynek felvirágzása kétségkivüli és hol a vevőnek mindjárt az aláirásnál biztositás nyujtatik, hogy **évenkint egy részvénytől legkevesebb 20 frt o. é.** osztalékot **kap.**

Áthatva ezen itt előrebocsátott alapos okoktól, meg vagyok győződve, hogy a t. cz. közönség, **a nekie még soha nem nyujtott kedvező alkalmat** szivesen felhasználandja és ezen még csekély számban létező részvényeket, az itt elősorolt felette kedvező föltételek alatt, megszerezni idejekorán sietni fog.

Aláirási feltételek.

Aláirási dij 130 frt. o. é. egy részvényre.

Minden aláirt részvényért darabonkint 10 frt. o. é. biztositék küldendő be készpénzben a hátralevő 120 frt. o. é. darabjától következő határnapokon fizetendő;

május	**1-jén**	**10 frt.**	**november**	**1-jén**	**10 frt.**
junius	**1-jén**	**10 „**	**deczember**	**1-jén**	**10 „**
julius	**1-jén**	**10 „**	**január**	**1-jén 1874.**	**10 „**
augusztus	**1-jén**	**10 „**	**február**	**1-jén**	**10 „**
szeptember	**1-jén**	**10 „**	**márczius**	**1-jén**	**10 „**
október	**1-jén**	**10 „**	**április**	**1-jén**	**10 „**

Az utóbbi két részlet az 1873-iki osztalék szelvénynyel törlesztheto s ennélfogva egy részvényért sajátlag csak **100 forint o. é. küldendő be időszakonkint.**

Ha valaki előbb akarná részvényeit befizetni, mint a fenebb elősorolt határidőkben, azon esetben az 1873-ra biztositott 20 forint osztalékon kivül még 6% fog megtérittetni az előbb befizetett részletekért és az eredeti részvény **azonnal** kiszolgáltatik.

Az aláirás márczius 25-én veendi kezdetét és visszavonhatlanul april 10-én befejeztetik.

Tuljegyés esetében (mi fölött itt épen nem lehet kétség), aránylag egyenlő leszállitás fog eszközöltetni azon aláirások azonban, melyek nálam **apr. 5-ike előtt történnek,** a repartitiónál **különös kedvezményben** részesülnek.

Az aláirás **kizárólag és egyedül nálam** történik s oly aláirások, melyek közvetlenül irodámhoz nem czimeztetnek, **semmi esetben** tekintetbe nem vétetnek.

Kivételt tesz azonban ez attól **főügynököm Steiner Armin ur,** ki üzletbarátaimhoz teendő körutjában teljhatalmamat birja, hogy az eredeti föltételek mellett aláirasokat elfogadhasson, mindazáltal itt is fentartom magam részére a jogot, hogy túljegyzés esetében leszállitást eszközölhessek.

FISCHER M. L.

bank- és váltóháza a „Fortunához“

Pesten, hatvani-utczában 16. sz. a.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Mészáros Károly

Pest, 1873. Nyomatott Neuer I.nál.